

nevét viszont nagy kezdőbetűvel írja. Több megbecsülés jár hát szerinte egy „hazaaáruló disszidensnek”, mint súlyosan megbírált tehetséges íróinknak.)

Azt mondhatná valaki: ízlés dolga. De ez az írás a Tolna megyei pártbizottság lapjában jelent meg és — bár szerzője nevét nem írta alá — a „fiatal magyar munkás-paraszt értelmiség” nevében beszél.

A felszabadulás előtt, amikor a Győrffy Kollégiumban éltem, jelmondatunknak a Tolna megyei Illyés Gyula sorait írtuk föl:

*Azt, hogy a nép fia vagy igazolnod, sejh, ma nem azzal Kellene:
honnan jössz, azzal, ecsém: hova mész!*

Azt hiszem, így vagyunk a jómodorral és a tisztességes hanggal is. A „fiatal munkás-paraszt értelmiség” nem arról ismerszik meg, hogy rossz a modora és hangosan tud szitkozódni.

S különben is régi tapasztalat, hogy a lehangosabb szitkozódásnál is többet ér néhány csöndes érv.

(Irodalmi Újság, 1956. július 14.)

A DISZ Petőfi-köre Vezetőségének határozata

A DISZ Központi vezetősége intézőbizottsága az MDP Központi vezetősége június 30-i határozata alapján megtárgyalta a DISZ Petőfi-köre munkáját, Rámutatott a kör tevékenységében jelentkező egészséges és káros jelenségekre, s kijelölte a Petőfi-kör vezetőségének tennivalóit. A DISZ Petőfi-körének vezetősége az MDP K.V. és DISZ I.B. határozatai alapján a következőket határozta:

1. A Petőfi-kör a marxista-leninista és a népi demokráciához hű fiatal budapesti értelmiség nyílt és őszinte vitáinak fórumaként, közéleti-politikai tevékenysége kifejlesztésének eszközeként jött létre. Petőfi Sándor neve, a nemzedékének hagyatéka korunk ifjúsága számára csak a marxizmus-leninizmushoz és megtestesítőjéhez, a kommunista munkáspárthoz való rendíthetetlen hűséget és a 48-as ifjúság forradalmi szenvedélyének vállalását jelentheti.

A Petőfi-kör munkájának kibontakozása elválaszthatatlanul összekapcsolódott XX. kongresszus eszméinek vitára, alkotásra készítő erejével s azzal az óriási hatással, melyet a kongresszus fiatal szocialista értelmiségünkre gyakorolt. A kör vitái vonzották és részvételre készítették az egyetemek, tudományos és kulturális intézmények és üzemek legjava fiatal értelmiségét. E fiatalok a dogmatikus és szektás megcsontosodás,

valamint az ideológia és közéleti fejlődésünket gátló jelenségek elleni alkotó és a marxizmus-leninizmus szellemében fogant viták színterét akarják és akarják látni a Petőfi-körben.

2. Vitáink legfőbb erényének tekintjük, hogy ezek, szerény erőinkhez mérten, hozzájárultak ahhoz, hogy a fiatal, budapesti értelmiség számottevő részében fokozódott az ideológiai kérdések iránti érdeklődés és megnőtt a szocialista eszmékbe vetett hit. Ideológiai vitáink — elsősorban történettudományi és filozófiai viták — egyértelműen tanúsítják, hogy egyedül a marxi-lenini elmélet képes helytálló választ adni a való élet által felvetett kérdésekre. A résztvevők előtt nyilvánvalóvá vált, hogy az ideológiailag lefegyverző dogmatizmus alkotó bírálata új eszmei és anyagi erőket szabadít fel a szocialista építés, valamint a burzsoázia és a burzsoá nézetek elleni harc szolgálatában.

3. E viták egészségesen kritikus hangja, fejlődésünk fogyatékoságainak őszinte és a javítás, a segítőkészség szándékából táplálkozó bírálata egyes, a népi demokráciával zemben álló burzsoá elemekben olyan reményeket ébresztett, hogy kihasználják a Petőfi-kör légkörét és visszaélhetnek szocialista demokratizmusunkkal. Mi ezeket az elemeket — melyek elsősorban a legutóbbi vitán tűntek fel — a felszabadulás utáni évek politikai küzdelmeiből jól ismerjük, mint a volt reakciós ifjúsági szervezetek, a volt Pfeiffer-és Sulyok-párt, az Actio Catholica stb. vezetőit és hangadóit. Bár elenyésző és szánalmas töredéket jelentettek a vitáinkon résztvevő, szinte teljes egészükben pártunkhoz és népi demokráciánkhoz hű értelmiségi tömegekhez képest, mégis zavarkeltő hangoskodásukkal, durva, pártellenes és destruktív közbeszólásaikkal — amit a Petőfi-kör vezetősége a leghatározottabban elítél és elutasít — kárt okoztak a viták egészséges alakulásának. E szűk, értelmiségi fiatalságunk között gyökeretlen csoportoknak semmi közük sincs a Petőfi-kör céljaihoz, tagságának szándékaihoz s ezért — mint ahogy eddig is hívatlan vendégek voltak — ezentúl egyáltalán nem lehet helyük az eljövendő vitákon.

És ha a nyugati imperialista propaganda abban reménykedik, hogy az ilyen elemek hangja nyomja rá bélyegét a kör munkájára, csak önnön korlátozottságáról és vakságáról tesz tanúságot. A vitáinkon összegyűlő nagyszámú fiatal és idősebb értelmiségiek nagyrészt párttagok és a párt-hoz közelálló, odaadó hívei és építői népi demokráciánknek, a párt éltelésével, a marxizmus kérdései iránti szenvedélyes érdeklődésükkel adtak csattanós választ az ilyen reményekre.

4. Ma már különösen világos előttünk, hogy vitáink teljes tisztaságát és alkotó jellegét csakis a marxista eszmei vezetés félreérthetetlen kidomborításával és az ideológiailag és politikailag zavaros és helytelen nézetek elleni következetes harcban biztosíthatjuk. Különösen fontosnak tartjuk — és egy pillanatra sem mondtunk le arról —, hogy egész tevékenységünknek, főképpen vitáinknak a marxi-lenini szellemben való folytatásával méltó választ kapjanak a nem marxista nézetek.

a) Amennyire helyeseljük azt, hogy kezdeti vitáinkban a személyi kultusz ideológiai vonatkozásai elleni harc jegyében kidomborodott a dolgozók, a néptömegek történelemformáló szerepe, olyannyira helytelenítjük, hogy legutóbbi vitáinkon helyenként elsikkadt a pártnak a szocialista építés pótolhatatlan vezető erejének helyes értékelése. Fiatal szocialista értelmiségünk tisztában van azzal, hogy igazán eredményes szocialista építőmunka és kiterembélyesedő szocialista demokratizmus csakis a nép, a kommunista párt és a lenini pártvezetés teljes egybeforrása alapján lehetséges. Ebben a szellemben fokoznunk kell és fokozni akarjuk a bizalmát XX. kongresszus eszméiért munkálkodó párt- és országvezetés, népköztársaságunk intézményei iránt.

b) Nem tekintjük egészségesnek azt sem, hogy néhány vitánkon több ízben a párt legfelső kérdései kerültek taglalásra. Világos, hogy hazánkban minden közügy egyben pártügy is, hiszen hazánkban mindenért a kommunisták és a kommunisták pártja a felelős. De látnunk kell azt is, hogy vannak és lesznek olyan kérdések, amelyeknek hozzáértő elemzése és felelősségteljes eldöntése csakis a párt keretein belül, a párt vezető szerveiben helyes és indokolt.

A jövőben még inkább fiatal értelmiségünk sorskérdéseire irányítjuk körünk egész tevékenységét, tehát nem fordítunk hátat az értelmiségi fiatalságot érintő közügyeknek, ugyanakkor minden erőnkkel arra törekszünk, hogy munkánk valóban megfeleljen körünk jellegének, rendeltetésének és programjának.

5. A DISZ Petőfi-köre eljövendő munkája központi feladatának tartja, hogy a viták a marxista-leninista színvonalát, szakmai elmélyültségét és avatottságát magasabb fokra emeljük — megőrizve az eddigieknek szenvedélyes, aktuális hangját. Ennek azt kell eredményeznie, hogy a viták tudományos eredménye, használhatósága, javaslatainak konstruktív volta az egyes tudományok, a kultúra, a művészet terén kézzelfogható előrehaladást hozzon. A Petőfi-kör legyen a fiatal kutatók, mérnökök, tudományos munkások, művészek, a budapesti fiatal értelmiségiek alkotó

munkája, eredményei első bemutatásának és megvitatásának fóruma. A fiatal értelmiségiek szakmai megbeszélései, vitái véleményünk szerint jó szolgálatot tehetnek a közügyek iránti felelősségtudat elmélyítésére, a közéleti tevékenység fokozására is.

Mindezek érdekében a közeljövőben megrendezzük a fiatal pedagógusok „A XX. kongresszus és a magyar nevelésügy kérdései” c. vitáit, majd a későbbiekben egy beszámolót a jugoszláv kormányküldöttség moszkvai és bukaresti útjáról. A továbbiakban előadásokat, ankétokat, szakmai megbeszéléseket kívánunk rendezni olyan témákról, mint pl.: a műszaki fejlődés és az anyagi érdekelttség; centralizáció és decentralizáció népgazdaságunkban; a közösségi nevelés kérdései; a munkás osztály és az értelmiség viszonya; a magyar mezőgazdaság szocialista fejlődésének távlatai.

E feladatok megoldása során a szocializmus építésének nagy perspektívája mellett erőt kívánunk meríteni demokratikus múltunk hagyományiból, névadónk, Petőfi Sándor és a márciusi fiatalok népszerűtettről tanuskodó tevékenységéből is. Ezért mindazoknak, akik Petőfi Sándor nevét viselő körünket a latifundiumok bűnös rendszerének visszaállítását célzó szándékaikra akarnák kisajátítani, Ady Endre szavaival üzenjük:

„Petőfi nem alkudott, Petőfi nem alkuszik, Petőfi a forradalomért volt. Nem szabadság kell nekünk, romantikus szilaj pusztai szabadság, de az a szabadság, melyet Petőfi csak sejtett...” „... Az én kardom nem fűzfa... , a lobogómmal még találkoztok” — ezt mondta Petőfi.

Ez a szabadság *ma* a szocializmus szabadságát, a Petőfi lobogója *ma* a leninizmus, a XX. kongresszus eszméit, a szocialista építőmunka diadalába vetett hitet hirdeti!

1956. július 7.

A DISZ Petőfi-körének vezetősége

(Első közlés: Margócsy István (szerk): *Jöjjön el a te országod*. Petőfi Sándor politikai utóéletének dokumentumaiból. Bp. Szabad Tér Kiadó, 1988. 307–312. old.)

[A fenti nyilatkozatot a Petőfi Kör Vezetősége a párt- és DISZ vezetés erős nyomására adta. Mivel az erőszakoltan sürgetett nyilatkozat nem fogadta el az MDP Központi Vezetősége 1956. június 30-i határozatát, nem hozták nyilvánosságra. (A szerk.)]